

## عنوان: تحقیق در عملیات

کد درس: ۱۱

تعداد واحد: ۳ (نظری) مدرس: دکتر کمال قلی پور  
مدت: ۵۱ ساعت گروه هدف: دانشجویان دکتری تخصصی رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی

### مقدمه:

یکی از اهداف مهم و بنیادین دولت ها رساندن مردم به سطحی از سلامت است که از نظر اقتصادی و اجتماعی امکان زندگی مولد و مفید را برای آنان فراهم سازند. در این راستا بیمارستان به عنوان واحدی استراتژیک در سطح بندی شبکه های بهداشت و درمان وظیفه ارائه خدمات درمانی تخصصی، اورژانس، سرپایی و بستری را بر عهده داشته و در حوزه دانشگاه های علوم پزشکی عهده دار آموزش و بازآموزی نیروی انسانی پزشکی و پیرا پزشکی میباشد. از سوی دیگر بیمارستانها محل پذیرش بیماران ارجاع شده از سطوح پایین سیستم شبکه (خانه های بهداشت، مراکز بهداشتی درمانی روستائی و شهری) بوده و وظیفه بستری، درمان و ارسال پس خوراند و توصیه های بهداشتی درمانی به واحدهای ارجاع دهنده را به عهده دارند.

از این رو، بیمارستان یکی از واحد های بسیار حیاتی در امر مدیریت خدمات بهداشتی درمانی محسوب شده و به لحاظ جایگاه و وظایف حساس آن در کانون توجه همه عناصر سیستم سلامت از قبیل گیرندگان خدمات (مردم)، سیاستگذاران، مدیران ارشد، تدارک کنندگان، سازمانهای بیمه گر و ارائه کنندگان خدمات (پزشکان، پرستاران، کارکنان سیستم بهداشتی و ...) قرار دارد.

بر اساس قوانین وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی کلیه بیمارستان ها برای انجام وظایف مقرر از اختیارات کامل اداری، مالی و پشتیبانی برخوردار بوده و نه تنها برای خدمات فنی در بخش های درمانی نظیر اورژانس، سرپایی، بستری، تشخیصی و ... بلکه برای خدمات پشتیبانی از قبیل کارگزینی، مالی، حسابداری، ترخیص و ... نیز باید برنامه کامل داشته و در جهت مدیریت جامع (آموزش، برنامه ریزی، سازماندهی، رهبری، کنترل و ارزشیابی) کوشا باشند.

در همین راستا درس سازمان و مدیریت بیمارستان (۲) بر آن است تا ضمن آشنا کردن دانشجویان رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی با ویژگی های بخشهای فنی (درمانی و تشخیصی) و پشتیبانی بیمارستانها آنان را با نحوه اداره این بخشها و راههای ارتقای کیفیت خدمات ارائه شده در بخشهای مذکور آشنا نماید. بطوریکه در انتهای دوره، دانشجویان بتوانند توانایی مقدماتی لازم برای اداره بخشهای بیمارستانی را کسب نمایند.

### اهداف:

## هدف کلی:

آشنایی کامل دانشجویان با اصول علمی سازماندهی و اداره صحیح بیمارستان، کاربرد مدیریت در سازمانهای بهداشتی درمانی، فرایند تغییر و ارتقای کیفیت خدمات؛ شناخت محیط داخلی و بیرونی بیمارستان؛ ساختار سازمانی و بخش ها و کمیته های بیمارستانی و نقش مدیر در ارتباط با آن

## اهداف اختصاصی: دانشجویان در پایان ترم تحصیلی

1. با جایگاه بیمارستان در نظام سلامت و مشخصات سازمانی واحد های بیمارستانی آشنا گردند
2. با رویکردهای مدیریت بیمارستان ها و انواع بیمارستان آشنا شوند.
3. با مهارت های مدیریت بیمارستانی آشنا شوند
4. با ارتقای فرایندهای مراقبت از بیمار آشنا گردند
5. با جایگاه و نقش بیمار در بیمارستان آشنا شود
6. با مدیریت منابع در بیمارستان آشنا شوند
7. با ارزشیابی و اعتباربخشی در بیمارستان آشنا شوند
8. با مفاهیم ایمنی در بیمارستان آشنا شوند
9. با رویکردها و روش های ارتقای سلامت در بیمارستان آشنا گردند.

## روش آموزش:

شیوه آموزش بر محوریت دانشجو استوار بوده و کلاس درس با استفاده از منابع و سرفصل های تعیین شده در چارچوب ضوابط دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تیریز به صورت مشارکتی، کار گروهی، بحث جمعی، سخنرانی و ارائه گزارش دانشجویان در ارتباط با سرفصل ها و پرسش و پاسخ اداره خواهد شد.

## راهنمای مطالعاتی دانشجو:

انتظار میرود دانشجویان عزیز مطابق طرح درس ارائه شده قبل از حضور در کلاس، مطالب درسی را مرور کرده و در بحث ها مشارکت فعال داشته باشند، چرا که حضور ذهن عزیزان منجر به یادگیری عمیق تر خواهد گردید. انتظار داریم دانشجویان مطابق برنامه توافق شده در کلاس و برنامه اجرایی مندرج در طرح درس، سخنرانی کوتاهی (۱۵ تا ۲۰ دقیقه) آماده نموده و بر اساس برنامه ریزی انجام شده توسط نماینده محترم دانشجویان، در ابتدای هر جلسه ارائه فرمایند، بطوریکه محوریت آموزش متوجه دانشجویان گردیده و به طور مداوم دانشجو و مدرس در نقش یکدیگر ظاهر شوند.

برای آشنایی بیشتر و ملموس تر دانشجویان با بخش ها و کمیته های بیمارستانی انتظار میرود دانشجویان براساس چارچوب ارائه شده گزارشی از بخش یا کمیته تعیین شده را مکتوب کرده و در مدت ۱۰ دقیقه در کلاس درس ارائه دهند. امید آن داریم تا ضمن بهره گیری از آموخته ها در زندگی فردی و بکار گیری آنها در موقعیت های شغلی آینده، مشاوره آگاه و امین برای دیگران باشیم تا با تکیه بر بینش صحیح، آگاهی و بهره جستن از خرد جمعی فردایی نیکوتر برای ایران عزیزمان ترسیم نمائیم.

## برنامه اجرایی:

| جلسه<br>(۲ ساعت) | تاریخ | محتوی                                                                                        | مدرس |
|------------------|-------|----------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| اول              |       | معارفه، معرفی درس و ارائه طرح درس، بحث و تبادل نظر در باره سرفصل ها، نحوه مدیریت و ارائه درس |      |
| دوم              |       | مقدمه بر پژوهش عملیات و کاربرد روشهای کمی در مدیریت سلامت                                    |      |
| سوم              |       | آینده نگری                                                                                   |      |
| چهارم            |       | روش های مقداری در مدیریت نیروی انسانی                                                        |      |
| پنجم             |       | مدل های تعیین بهره وری سیستم های بهداشتی و درمانی                                            |      |
| ششم              |       | روش های مقداری کنترل کیفیت در سیستم های بهداشتی و درمانی                                     |      |
| هفتم             |       | مدیریت پروژه                                                                                 |      |
| هشتم             |       | برنامه ریزی خطی                                                                              |      |
| نهم              |       | برنامه ریزی خطی                                                                              |      |
| دهم              |       | برنامه ریزی خطی                                                                              |      |
| یازدهم           |       | برنامه ریزی خطی                                                                              |      |
| دوازدهم          |       | مکان یابی تسهیلات بهداشتی                                                                    |      |
| سیزدهم           |       | روش های مقداری اولویت بندی در سیستم های بهداشتی و درمانی (TOPSIS)                            |      |
| چهاردهم          |       | روش های مقداری اولویت بندی در سیستم های بهداشتی و درمانی (AHP)                               |      |
| پانزدهم          |       | مدل سازی رگرسیونی و شبکه عصبی مصنوعی                                                         |      |
| شانزدهم          |       | مدل های تصمیم گیری در سیستم بهداشت و درمان (شرایط اطمینان – ریسک – فازی- عدم اطمینان)        |      |
| هفدهم            |       | آزمون پایان ترم                                                                              |      |

## **ارزشیابی:**

ارزشیابی نهایی دانشجویان شامل موارد زیر خواهد بود:

۱. فعالیت‌های کلاسی ( شرکت منظم در کلاس و مشارکت در بحثها (۱ نمره) ، (ارائه گزارش) (۳ نمره) ): ۴ نمره
۲. آزمون میان ترم: ۴ نمره
۳. آزمون پایان ترم (مطابق برنامه امتحانات دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی) : ۱۲ نمره

## **منابع:**

۱. محمد رضا مهرگان. پژوهش عملیاتی: برنامه ریزی خطی و کاربردهای آن. نشر کتب دانشگاهی. ویرایش ۴. ۱۳۹۹.
2. Ozcan YA. Quantitative methods in health care management: techniques and applications. John Wiley & Sons; 2005 Aug 19.